

FIȘA DISCIPLINEI

Exegeza Noului Testament / Exegesis of the New Testament

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Exegeza Noului Testament / Exegesis of New Testament				Codul disciplinei	OLR0523
2.2. Titularul activităților de curs					Arhid. Conf. Univ. Dr. Nicolae-Olimpiu Benea		
2.3. Titularul activităților de seminar					Arhid. Conf. Univ. Dr. Nicolae-Olimpiu Benea		
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	VP	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					4
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					21
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					16
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)	47				
3.8. Total ore pe semestru	75 ore (28 + 47)				
3.9. Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	- Promovarea disciplinelor: <i>Introducere în Noul Testament I-II, Limbă greacă biblică</i> (nivel elementar și intermediar) - Familiarizarea cu structura corpusurilor neotestamentare și cu metodele fundamentale de interpretare biblică
4.2. de competențe	- Capacitatea de a identifica structura literară și teologică a pericopelor din Noul Testament - Citirea textelor neotestamentare în limba greacă, cu ajutorul instrumentelor lexicale și gramaticale de bază - Cunoașterea contextului istoric, social și religios al Bisericii primare - Familiaritatea cu limbajul teologic și terminologia exegetică esențială

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	- Sală echipată cu ecran de proiecție, videoproiector, laptop, și sistem audio - Acces la material didactic în format tipărit și/sau digital
--------------------------------	--

	• Posibilitatea integrării platformelor online (Moodle, Teams) pentru activități asincrone
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	• Sală dotată cu tablă metalică sau interactivă, videoproiector și laptop • Acces la ediții critice ale Noului Testament în limba greacă (UBS/NA), dicționare și surse patristice în format tipărit sau electronic • Posibilitatea lucrului în grupuri mici și prezentări interactive (cu suport digital)

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	• Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic • Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) • Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii • Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale • Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor • Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	• Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă • Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Formarea capacității de aplicare a principiilor hermeneuticii eclesiale în analiza textului neotestamentar. • Cunoașterea structurii literare și tematice a corpusului neotestamentar, în vederea interpretării teologice coerente. • Integrarea cunoștințelor de isagogie și exegeza biblică în contextul teologiei Noului Testament. • Corelarea datelor istorico-critice și a contextului socio-politic al epocii neotestamentare cu mesajul teologic propriu fiecărei scrieri.
7.2 Obiectivele specifice	• Utilizarea competentă a aparatului critic al edițiilor academice ale textului grecesc al Noului Testament (NA/UBS, ECM etc.). • Compararea variantelor textuale ale epistolelor pauline și catolice cu mărturiile patristice (din colecțiile <i>Patrologia Graeca</i> – Migne și <i>Sources Chrétiennes</i>), în vederea determinării formei critice a textului. • Aplicarea metodelor exegetice (istorico-critică, literară, canonică, patristică) în analiza unor pericope semnificative. • Dezvoltarea unei lecturi teologico-liturgice a textului biblic, în spiritul Tradiției ortodoxe. • Cultivarea capacității de a integra interpretarea exegetică în demersul omiletic, catehetic și pastoral.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Noțiunea, metodologia și scopurile exegezei biblice. Exegeza iudaică și metoda exegezei Mântuitorului	Prelegere interactivă susținută cu videoproiector și prezentări multimedia (PowerPoint, diagrame, hărți biblice) Expunere structurată a conținutului teologic, filologic și hermeneutic Analiza de texte biblice (în greacă) din ediții critice, explicate teologic Integrarea de materiale didactice tipărite și digitale (fișe, scheme, pasaje patristice) Activități sincrone (în sală sau online live – Zoom/Teams) Acces la resurse de curs în format asincron prin platforme educaționale (ex. Moodle)	Este recomandat ca studenții să consulte în mod constant ediții critice ale Noului Testament în limba greacă (NA28, UBS5) Participarea activă presupune cunoașterea terminologiei de bază a hermeneuticii biblice Cursul oferă baza teoretică esențială pentru activitatea practică din seminar Resursele de curs (fișe, bibliografie, pasaje analizate) sunt puse la dispoziție și în format digital
2. Școlile din Alexandria și Antiohia: principii hermeneutice și influența asupra exegezei patristice		
3. Exegeza patristică: metoda theoria, tipologia și receptarea liturgică		
4. Metode contemporane de exegeză în dialog cu Tradiția ortodoxă: critică istorică, canonică, narativă		
5. Exegeza Evangheliei după Matei: structura discursivă și împlinirea promisiunilor mesianice		
6. Exegeza Evangheliei după Marcu: ritm narativ, identitate mesianică și crucea		
7. Exegeza Evangheliei după Luca: teologia Duhului Sfânt și dimensiunea milostivirii		
8. Exegeza parabolilor evanghelice: funcție catehetică și teologie narativă		
9. Exegeza Evangheliei după Ioan: Logosul, simbolismul sacramental și viața veșnică		
10. Exegeza Faptelor Apostolilor: Biserica primară și dinamica lucrării Duhului		
11. Exegeza epistolelor pauline: îndreptățirea, viața în Hristos și etica eclesială		
12. Exegeza epistolei lui Iacov: faptele credinței și responsabilitatea comunitară		
13. Exegeza epistolelor 1–2 Petru, Iuda și ioanine: perseverență, adevăr, comuniune		
14. Exegeza cărții Apocalipsa: simbolism teologic și dimensiunea liturgico-escatologică		
Bibliografie		
A. Surse teoretice și metodologice actuale (hermeneutică, introducere, teologie biblică)		
• Stylianopoulos, Theodore G., <i>The New Testament. An Orthodox Perspective</i>, Holy Cross, Brookline, 2004 • Bădiliță, Cristian, <i>Noul Testament comentat</i> (vol. I–V), Ed. Vremea / Ed. EIBMBOR • Dîncă, Lucian, <i>Alexandria și Antiohia. Două școli teologice în creștinismul antic</i>, Galaxia Gutenberg, 2023 • Egger, Wilhelm, <i>Metodologia Noului Testament</i>, Galaxia Gutenberg, 2006 • Desilva, David A., <i>An Introduction to the New Testament</i>, InterVarsity Press, 2004 • Marguerat, Daniel, <i>Introduction au Nouveau Testament</i>, Labor et Fides, Genève, 2020 • Kümmel, Werner Georg, <i>Einleitung in das Neue Testament</i>, Berlin, 1993 (ediție standard, dar folosită critic) • Soulen, R. Kendall & Richard Soulen, <i>Lexicon de critică textuală</i>, Roua, Oradea, 2019 • Conțac, Emanuel, <i>Dilemele fidelității. Condiționări culturale și teologice în traducerea Noului Testament</i>, Ratio et Revelatio, 2023 • COMISIA BIBLICĂ PONTIFICALĂ, <i>Interpretarea Bibliei în Biserică</i>, Ed. ARCB, 2020		
B. Surse patristice și ortodoxe relevante pentru hermeneutică		
• Augustin, <i>De doctrina christiana. Introducere în exegeza biblică</i>, Humanitas, 2002 • Coman, Constantin, <i>Biblia în Biserică</i>, Ed. Bizantină, 1997 • Hall, Christopher A., <i>Să citim Scriptura cu Părinții Bisericii</i>, Ed. ULBS, 2011 • Vannier, Marie-Anne (coord.), <i>Exegeză și hermeneutică la Sfinții Părinți</i>, Galaxia Gutenberg, 2019 • Henne, Philippe, <i>Biblia și Părinții Bisericii</i>, Galaxia Gutenberg, 2020 • Stylianopoulos, Theodore G., <i>Sacred Text and Interpretation</i>, Holy Cross, 2006		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații

1. Introducere în lectura critică a Noului Testament: ediții, aparate critice, metode de stabilire a textului	Lectură aplicată și comentată a textelor biblice grecești cu aparat critic (UBS, NA28) Exerciții de corelare cu fragmente patristice (din PG, SC) și identificarea temelor teologice Lucru individual și în grup pe texte exegetice: comentarii, interpretări, aplicații Prezentări orale ale studenților, urmate de reflecții și discuții ghidate Elaborarea de fișe de lectură, eseuri scurte sau meditații teologice Activități sincrone (seminare față în față sau online live) și asincrone (teme încărcate pe platformă)	Participarea la seminar necesită pregătirea prealabilă a textului biblic și consultarea surselor patristice indicate Se recomandă constituirea unui portofoliu personal, incluzând fișe de analiză, comentarii și prezentări Recuperarea absențelor motivate se poate face prin realizarea unei lucrări scrise pe o pericopă propusă. Lucrările scrise transmise online vor fi însoțite de o prezentare orală succintă (în seminar sau înregistrată), care să ateste înțelegerea personală a conținutului. Activitățile de seminar au un rol formativ în direcția prediciei, catehezei și lecturii liturgice a Scripturii
2. Analiza comparativă între textul biblic și mărturiile patristice (PG, SC): cazuri exegetice concrete		
3. Aplicarea metodei teoria: simbolism și tipologie biblică între Vechiul și Noul Testament		
4. Lectură canonică și intertextualitate între Evangheliile și epistole		
5. Exegeză aplicată la o pericopă din Evanghelia după Matei: structura narativă și dimensiunea mesianică		
6. Exegeză la un text din Evanghelia după Luca: tema milostivirii și teologia Duhului Sfânt		
7. Exegeză a unei parabole: structură, semnificație și receptare liturgică		
8. Exegeză din Evanghelia după Ioan: Logosul, simbolismul și sacramentalitatea		
9. Studiu exegetic din Faptele Apostolilor: structura misiunii și acțiunea Duhului		
10. Analiză exegetică a unei secțiuni pauline: vocabularul teologic și construcția argumentativă		
11. Exegeză a unui text din epistolele sobornicești: perseverență, etică și comuniune		
12. Paralele între epistolele ioanice și Evanghelia a IV-a: iubire, adevăr și comuniune eclesială		
13. Lectură exegetică a unui pasaj din Apocalipsă: simbolism și dimensiune liturgico-eschatologică		
14. Prezentare aplicativă: integrarea exegezei în cateheză, predică sau meditație biblică		

Bibliografie

A. Comentarii și aplicații exegetice

- Tofană, Stelian (coord.), *Studiul Noului Testament*, vol. I-II, Ed. Bazilica, 2022–2023
- Tatu, Silviu; Popa, Lavinia, *29 parabole din Biblie. Traducere, note și interpretare*, Scriptum / Pleroma, 2020
- Brown, Raymond E., *An Introduction to the New Testament*, Doubleday, 1997
- Blomberg, Craig, *Interpretarea Noului Testament*, Logos, Cluj, 2015
- Fee, Gordon D. & Stuart, Douglas, *Biblia ca literatură*, Kerigma, Oradea, 2017
- Carson, D.A.; Moo, Douglas, *Introducere în Noul Testament*, Oradea, 2007
- Schnelle, Udo, *Einleitung in das Neue Testament*, Vandenhoeck & Ruprecht, 2005
- Nikolakopoulos, K., *Das Neue Testament in der Orthodoxen Kirche*, LIT Verlag, 2011

B. Surse pentru lectura comparată cu tradiția patristică

- Corbu, Ierom. Agapie (coord.), *Părinții sirieni ca tâlcuitori biblici*, Ed. Sf. Nectarie, 2024
- Michel Remaud, *Evanghelie și tradiție rabinică*, Pleroma, 2020
- Coman, Constantin, *Erminia Duhului. Texte fundamentale pentru o ermeneutică biblică ortodoxă*, Ed. Bizantină, 2002
- Todoran, Simion, *Exegeza Sfintei Scripturi la Sfinții Părinți*, vol. I, Reîntregirea, 2000
- Mihoc, Vasile (coord.), *Actualitatea exegezei biblice a Părinților*, în *Auslegung der Bibel*, Mohr Siebeck, 2000

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei contribuie esențial la formarea teologică profundă a studenților în vederea exercitării unor responsabilități specifice vocației pastorale și misionare. Exegeza Noului Testament fundamentează activitatea kerigmatică, catehetică, liturgică și omiletică a slujitorilor Bisericii, precum și capacitatea viitorilor absolvenți – clerici sau laici – de a transmite și interpreta responsabil mesajul Scripturii în contextul actual. Disciplina răspunde astfel așteptărilor

comunității academice, eclesiale și pastorale de a forma teologi capabili să articuleze, argumenteze și aplice coerent Tradiția în viața Bisericii și în societate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- Claritatea exprimării și coerența teologică- Cunoașterea conținuturilor și a bibliografiei de bază- Capacitatea de interpretare și aplicare a textului biblic	Examen final oral, pe baza a două subiecte extrase, cu întrebări suplimentare din partea cadrului didactic	70%
10.5 Seminar/laborator	- Participare activă și constantă la seminar- Calitatea intervențiilor și a reflecțiilor teologice- Realizarea sarcinilor aplicative (comentarii, prezentări, fișe de lucru)- Coerența și rigoarea exegetică în lucrările scrise	Evaluare continuă: prezență activă, prezentări orale, lucrări scrise scurte, fișe exegetice	30%
10.6 Standard minim de performanță			
Tratarea coerentă a cel puțin unui subiect de examen, indicarea unei bibliografii minime relevante și formularea unui răspuns corect și fundamentat la o întrebare suplimentară.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
11.04.2025

Semnătura titularului de curs

Arhid. Conf. Univ. Dr. Nicolae-Olimpiu Benea

Semnătura titularului de seminar

Arhid. Conf. Univ. Dr. Nicolae-Olimpiu Benea

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".